

Herfst 2018

Het Groene Blad

CONTACTBLAD IVN Veenendaal-Rhenen

Mooi Binnenveld
Afkoppelen
Slenterpaadjes
Contributie

BELEEF DE NATUUR!

Contactpersonen werkgroepen

excursies

Jannie v.d. Linden
0318 – 522583
excursies@ivnveenendaal-rhenen.nl

mediatheek

Suze Hörchner
0318 – 513613
mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl

natuurpaden

Ida Marsman
0318 – 524696
natuurpaden@ivnveenendaal-rhenen.nl

Vogelwerkgroep

Henk van Reuler
henkvanreuler@outlook.com

werkgroep scholen V'daal

Jannie v.d. Linden
0318 – 522583
scholenwg.veenendaal@ivnveenendaal-rhenen.nl

werkgroep scholen Rhenen

Harald Arissen
0317-616705
06-83354309
haraldarissen@hotmail.com

werkgroep planten

Magda Buijs
0318 - 513641
mag.buijs@hetnet.nl

weidevogelbescherming

Roelof de Jong
0317 – 614941
jon73229@planet.nl

groene blad & internet site

Peter van Krugten
0318 – 510041
pjvankrugten@hetnet.nl

"de Groenlingen"

John Ikkink
0318 – 506521
john.ikkink@ivnveenendaal-rhenen.nl

werkgroep PR

Cokkie Gadella
0318 550806
pr@ivnveenendaal-rhenen.nl

NatuurWerkt!

Bert Berg
0318 - 472145 of
06-33106173
bberg@hetnet.nl

bomen en openbaar groen

Carlo van de Weerd
0318 – 561134
kh.vd.weerd@hccnet.nl

"de Zwammen"

Martijn Stip
0317 – 619935
zwammen@ivnveenendaal-rhenen.nl

natuurtuin Diddersgoed

vacant

tuin "Groenhof"

vacant

Duurzaamheid

Dorothy Reijn
d.reijn@xs4all.nl

De Groenhof

In de Groenhof bevinden zich het Natuur- en Milieu Educatief Centrum (NME-centrum) en de Mediatheek.

Karel Fabritiusstraat 3, 3904TG Veenendaal. T. 0318-589555. B.g.g. Suze Hörchner, T. 0318-513613.

Openingstijden: woensdag 14 – 16 uur of na afspraak met coördinator Suze Hörchner.

Gesloten tijdens schoolvakanties én in de maanden juli en augustus.

mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl, groenhof@ivnveenendaal-rhenen.nl, ghorchner@planet.nl

www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen

Webmaster

Arie Bons, webmaster@ivnveenendaal-rhenen.nl

**HUIBERS
ELECTRA B.V.**

Sinds 1948

Elektrotechniek & Elektrovakzaak

Laan der techniek 3
www.huibersselectra.nl

Veenendaal
Tel.: 0318 – 513245

Hado Groen Techniek
Bos Tuin en Parkmachines
Munnikenweg 155 Veenendaal / Renswoude
www.hadogroentechniek.nl
0318 – 517879 of 511006
Merkdealer van

Het Groene Blad

Van Binnen uit

Normaal haakt een voorwoord van mij niet in op het thema van het blad, en dat is deze keer ook zo.

Ik wil het in dit voorwoord hebben over het Meer Jaren Beleidsplan (MJB). Of beter gezegd ons meerjarenbeleidsplan. Het meerjarenplan is -naast een woord dat je op heel veel verschillende manieren kan schrijven- iets dat je een beetje kan zien als de stip aan de horizon van het IVN. Waarbij het schrijven van het MJB neerkomt op het op een gestructureerd op papier zetten van onze gedachtes op vragen als: wat willen we als IVN in de nabije toekomst gaan doen, hoe willen we ons gaan ontwikkelen, waar zien we kansen waar bedreigingen etc.

Je kunt als bestuur zo'n document an sich prima zelf schrijven maar het risico dat je dan loopt is dat je eindigt met een niet breed gedragen abstract stuk papier. Leuker en nuttiger is het dus om het IVN meerjarenbeleidsplan samen met jullie, de leden, te schrijven. Jullie zijn immers het IVN en in wezen wordt van jullie verwacht dat jullie de dingen uit het beleidsplan ondersteunen en uitvoeren, dus dan is het heel handig als je er zelf de input voor geleverd hebt.

Daarom gaan we het eerstvolgende coordinatorenoverleg ook gebruiken (die van 13 november) om samen met jullie de inhoud van het meerjarenbeleidsplan vorm te geven.

Om het democratische gehalte en de ideeenrijkdom zo hoog mogelijk op te krikken zou het fijn zijn als er een hoop mensen boordevol goede ideeën komen, daarom zou het ons bijzonder goed uitkomen als er naast de werkgroepcoördinatoren ook een hoop "gewone" werkgroepleden komen om er een mooie en gezellige avond van te maken.

Speaking of er een mooie en gezellige avond van maken; ik vond de barbecue op dat vlak bijzonder geslaagd (op de andere vlakken ook trouwens) maar dat even terzijde.

Nog veel leesplezier met de rest van het Groene Blad gewenst en wie weet tot op het coordinatorenoverleg.

Ik kom erachter dat ik nog wat woorden over heb als het ware terwijl ik zo ongeveer wel heb gezegd wat ik over het MJB wilde zeggen. Ik wil graag van die gelegenheid gebruik maken om iedereen te bedanken voor de barbecue, ik vond het erg gezellig en nog leerzaam ook en ook nog eens lekker gegeten.

Maarten van Leeuwen

Herfst 2018

3	Voorwoord
5	Mooi Binnenveld
6	Samen Duurzaam
8	Slenterpadjes
10	Een klas vol ouders
14	Weidevogels 2018
16	De Hoonaar
19	Wijziging contributieheffing

COLOFON

Het Groene Blad, het contactblad voor leden en donateurs van IVN Veenendaal-Rhenen verschijnt 4 à 5 maal per jaar.

De sluitingsdatum voor het winternummer is 27 november 2018.

Informatie uit de werkgroepen verdienen een plek in ons Groene Blad.

REDACTIE:

Nico Bosman

redactie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Foto voor- en achterpagina: Tineke Wouda

BESTUUR:

VOORZITTER:

Maarten van Leeuwen

voorzitter@ivnveenendaal-rhenen.nl

SECRETARIS:

Karel Haag, tel. 0318-501562

secretariaat@ivnveenendaal-rhenen.nl

PENNINGMEESTER:

Hanneke Baretta-Bekker,

tel. 0318 769 125

penningmeester@ivnveenendaal-rhenen.nl

NL95 INGB 0004 7381 18

t.n.v. IVN Veenendaal

- Waarborg installateur voor gas- en watertechnische installaties
- Dakbedekkingen
- Aanleg, onderhoud cv-installaties en gastoestellen
- Rioleringen
- Lood- en zinkwerken
- Installeren van sanitair
- Ventilatie & aircosystemen

Postbus 307, 3900 AH Veenendaal
Bezoekadres: Generatorstraat 9, 3903 LH Veenendaal
Telefoon (0318) 51 00 01, Fax (0318) 54 38 57

info@boumaninstallatie.nl
www.boumaninstallatie.nl

Lid van
UNETO-VNI

Handelskwekerij Tabakshof
Veenendaalsestraatweg 37, Elst
Tel. 0318 - 471951 / 0623484118

In elk seizoen

Volop groen

Verkoop op
donderdag: 09.00-18.00 uur
vrijdag: 09.00-18.00 uur
zaterdag: 09.00-17.00 uur

Welkom bij

Wouter en Sari van Schaik

Primera
Van Walssem
VEENENDAAL | SCHERPENZEEL

boeken tijdschriften wenskaarten
cadeaukaarten kantoorartikelen
kansspellen tickets tabak

GRATIS PARKEREN

Primera Van Walssem
Dr. Jk. de Bruijn 31 - T. 0318 514 700
primeravanwalssem.nl

Primera Scherpenzeel
Dirigstraat 215 - T. 0318 272 2547
primerascherpenzeel.nl

...even naar Primera

Gekraagde aardster
foto Tineke Wouda

Stichting Mooi Binnenveld vraagt
u mee te werken aan nieuwe natuur

Steun het realiseren van de Binnenveldse Hooilanden

Binnenveldse Hooilanden

Ambitieuze plan voor de Binnenveldse Hooilanden

Er staat iets moois te gebeuren. Uitgestrekte blauwgraslanden, levend trilveen en bloemrijke weiden. Met orchideën, otters, fladderende vlinders, roerdompen, kemphanen en nog veel meer. Ofwel: ruim 280 hectare prachtige natuur op een unieke locatie in Nederland: tussen de Utrechtse Heuvelrug en het Veluwemassief.

Recreanten kunnen er wandelen, fietsen en picknicken. Voor natuurliefhebbers is het een oase. Ziehier het ambitieuze plan voor de Binnenveldse Hooilanden, geïnspireerd op de bijzondere natuur die er eens was en weer moet gaan komen.

Zo luidt de aanhef van de brochure Steun het realiseren van de Binnenveldse Hooilanden die wij een poos geleden meenamen van een stand van Stichting Mooi Binnenveld. Ons oog viel daar op een metersgrote tekening van dit plan en hoe het gebied er dan uit komt te zien.

Beheer

De stichting Mooi Binnenveld wil ongeveer 50 hectare van de Binnenveldse Hooilanden aankopen en beheren. De stichting is een groen burgerinitiatief uit de regio en wordt gedragen door alle groene organisaties uit Ede, Bennekom, Veenendaal (IVN?), Rhenen en Wageningen. Na de aankoop zal Mooi Binnenveld de grond gaan beheren in goede samenwerking met medebeheerders Staatsbosbeheer en de agrarische Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Meer details hierover zijn te lezen op mooibinnenveld.nl/binnenveldse-hooilanden.

Steun gevraagd

De stichting vraagt geïnteresseerden om symbolisch mede-eigenaar te worden van 1000 vierkante meter Binnenveldse Hooilanden door in te tekenen voor een certificaat van € 1000. Voor die 1000 euro krijg je niet alleen een certificaat op naam maar word je op de hoogte gehouden over vorderingen en krijg je jaarlijks een gratis excursie.

De stichting heeft de ANBI status en is daarmee voor de belastingdienst aangemerkt als goed doel. Desgewenst kan de 1000 euro in 5 jaar gespreid betaald worden.

Ton Ezendam (Zie ook Gezocht op pagina 9 onderaan)

Duurzaamheid

Drukbezochte editie Duurzaamheidscafé over leven zonder afval

De tweede editie van het Duurzaamheidscafé op 26 september kon op warme belangstelling rekenen. De ongeveer 40 aanwezigen hoorden Green Evelien vertellen hoe zij een afvalvrij leven leidt.

Green Evelien, leeft met man en kinderen in de Belgische Ardennen en zij hebben over het afgelopen jaar een weckpot restafval geproduceerd. Door afval goed te scheiden, te proberen producten die overblijven voor iets anders te gebruiken, en vooral bij de inkopen al rekening te houden met het afval dat je gaat produceren, weet zij haar afvalproductie tot bijna nul te reduceren. Het was een inspirerende bijeenkomst waar Evelien ook veel praktische tips gaf. Het is vooral belangrijk dat je er plezier in blijft houden.

Green Evelien spreekt regelmatig over zero waste leven en geeft ook workshops en cursussen over dit en andere duurzame onderwerpen. Kijk vooral ook op haar website: <https://www.greenevelien.com>

Daarnaast vertelde Björn Snel, schone-buurt-coach van ACV, over de verwerking van het afval dat in Veenendaal wordt opgehaald. Hij liet zien dat het zeker zin heeft om PMD afval te scheiden omdat daar weer nieuw plastic van geproduceerd wordt.

Het Duurzaamheidscafé is bedoeld als ontmoetings- en inspiratieplek voor iedereen die zich met duurzaamheid bezighoudt in Veenendaal, vooral voor mensen die willen weten hoe zij met een beetje inzet duurzamer kunnen worden. Behalve een gastspreker, zijn er pitches voor duurzame ideeën en is er ruimte voor ontmoeting en uitwisseling.

Het Duurzaamheidscafé is een initiatief van Samen Duurzaam Veenendaal, een groep mensen met verschillende achtergronden die Veenendaal duurzamer willen maken. Sinds 2015 organiseren zij de Dag van de Duurzaamheid in Veenendaal. Zij willen door hun activiteiten laten zien dat duurzamer leven niet ingewikkeld hoeft te zijn.

Contact

Facebookpagina: <https://www.facebook.com/SamenDuurzaamVeenendaal>

E-mail: info@samenduurzaamveenendaal.nl

Elke derde vrijdag van de maand in Clubhuis 't Turfke, Zonnebloemstraat 1 in Veenendaal.

Van 13.30 tot 16.30 kunt u terecht met niet meer (goed) functionerende huishoudelijke apparaten, electronica, computers, printers, fietsen, naaigoed, noem maar op.

Wij doen ons best zo veel mogelijk te repareren.

KNNV reizen

Verken onbekende streken en prachtige natuurgebieden!

Een ideale manier om een natuurgebied of een onbekende streek samen met andere natuurliefhebbers te verkennen, zijn de natuurvakanties die de KNNV jaarlijks tegen kostprijs organiseert.

Let op: alleen leden van de KNNV en IVN kunnen deelnemen aan een KNNV-reis, KNNV-kamp of KNNV-kampeerweekend.

Hotelreizen

De Algemene Reiscommissie (ARC) organiseert jaarlijks zo'n 15 natuurreizen in binnen- en buitenland. Onze reizen zijn doorgaans volledig verzorgd. Wij reizen met busjes, per touringcar, trein of –bij verre reizen– per vliegtuig. De begeleiders zijn deskundige KNNV'ers. Ook worden lokale deskundigen ingehuurd. Het aantal deelnemers per reis varieert van 7 tot ca. 20. Bij voorkeur verblijven wij in sfeervolle accommodaties in een natuurlijke omgeving. Natuurbeleving en natuurstudie staan centraal. De reizen hebben vaak verschillende thema's.

Kampeervakanties

Ieder jaar biedt de Algemene Kampcommissie (AKC) ongeveer 20 kampeerbestedingen. We kamperen in geheel Europa, met een lichte nadruk op Nederland en directe omgeving. Het programma wisselt jaarlijks. Onze kampeerkampen hebben een uniek karakter. Het betekent kamperen midden in de natuur, tussen kampeers die daar net als jij van willen genieten. Als het even kan samen, maar soms ook alleen. De kampen zijn zelfzorgingskampen, dat wil zeggen dat de deelnemers zelf voor vervoer, hun verblijf en hun eten zorgen.

Kampeergroep

De KampeerGroep (KG) is een werkgroep van de KNNV. 's Zomers organiseert de KampeerGroep kampeerweekenden door het gehele land, die de leden de mogelijkheid biedt voor natuurstudie. 's Winters onderhoudt de Kampeer-Werkgroep contacten door middel van excursies en contactavonden. Het lidmaatschap van de KG staat alleen open voor leden van de KNNV.

Voor algemene info over de KNNV: <https://www.knnv.nl>

Afkoppelen

Doet u ook mee?

Klimaatverandering

Het regent steeds vaker heel hard. Al dat regenwater zorgt met regelmaat voor schade aan straten, huizen en tuinen. Het riool kan het niet aan. Maar regenwater is ook schoon water, onmisbaar voor planten en dieren. Het is jammer dat het meeste regenwater via de regenpijp in het riool verdwijnt.

Dit kan anders... Door woningen af te koppelen, is er minder kans op wateroverlast. Bovendien is dit goed voor het milieu! De gemeente koppelt ook af in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld bij rioolreconstructies of aanleg van nieuwe straten en wijken wordt er naast het (bestaande) vuilwaterriool ook een regenwaterriool aangelegd voor afvoer van regenwater naar de watergangen.

Wat is afkoppelen precies

Het grootste deel van Veenendaal en omgeving bestaat uit verhard oppervlak. Dat betekent dat regenwater dat op daken, stoepen en straten valt direct wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuivering. Dit is zonde. Regenwater is 'schoon' water en kan prima gebruikt worden voor bijvoorbeeld het sproeien van de tuin. Afkoppelen is dus niets meer dan het scheiden van regenwater van het vuile water.

Een simpele manier om ervoor te zorgen dat het regenwater niet in het riool en niet in de waterzuivering terecht komt, is het doorzagen van de regenpijp aan woningen. Het regenwater kan dan vrij de tuin in stromen of opgevangen worden in bijvoorbeeld een regenton. Van te voren moeten geïnteresseerden wel een beetje onderzoek doen of de tuin geschikt is voor afkoppelen. Kan het water makkelijk in de

bodem zinken? Zandgrond is geschikt, klei- of leemgrond niet.

De groene tuin

Voordelen van afkoppelen

Afkoppelen is goed voor het grondwater en helpt daardoor verdroging voorkomen. Afkoppelen spoelt ook de watergangen goed door, waardoor er een betere waterkwaliteit ontstaat. Daarnaast voorkomt afkoppelen het overstorten bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties. Met name bij hevige regenval is dit bij de zuivering merkbaar. Door het water ook in regentonnen op te vangen, kan het bovendien later gebruikt worden om de tuin te sproeien. Het is dus óók goed voor de eigen portemonnee.

Vergroenen

Naast het afkoppelen van een woning, kan er nog meer gedaan worden om het regenwater beter te laten wegstromen. Maak uw tuin groener en zorg ervoor dat u minder tegels dan beplanting hebt in de tuin. Het regenwater kan hierdoor beter in de bodem wegzakken. Als het regenwater op beplante grond valt in plaats van op tegels, gaat het direct de grond in en hoeft dan niet via een putje en het riool afgevoerd te worden. Dit helpt mee om wateroverlast op straat bij heftige regenbuien te voorkomen. Bovendien zorgt u bij infiltratie in uw eigen tuin ervoor dat het grondwater wordt aangevuld.

Minder bestrating zorgt voor meer infiltratie, maar ook voor minder hitte in de zomer. Waterpasserende of waterdoorlatende verharding (zoals grind, gravel of houtsnippers) gebruiken voor het terras of de oprit, zorgt ervoor dat het water langzaam in de bodem kan infiltreren. Minder tegels en meer groen zorgt ook voor meer biodiversiteit. Een waterrijke tuin is goed voor de biodiversiteit en draagt bij aan een gezonder en aantrekkelijker woon- en leefklimaat.

Hulp nodig bij afkoppelen?

Gemeente Veenendaal kan zich goed voorstellen dat u vragen heeft over afkoppelen. Kan het wel bij uw woning en wat zijn de mogelijkheden? Stuur een email aan de afkoppelcoaches van Veenendaal met daarin uw vragen. U kunt ze bereiken via afkoppelen@veenendaal.nl

nieuwe regenpijp

Slenterpaadjes.

Het was een lange zomer, met veel bijzondere aspecten. Vooral warm en droog, wat aan het einde tocht een overvloed aan onze bosvruchten opleverde. Alles is in het bos bezaaid op de grond met eikels, beukennootjes en tamme kastanjes. De beukennootjes die op de wegen liggen worden kapot gereden door het verkeer. De vinken maken daar goed gebruik van. Die hadden een inhaalslag nodig, want vorig jaar had nog een hele late strenge nachtvorst. Alle bloesem van de beuken zijn toen bevroren. Dus geen nootjes, de tuinen zijn daarna druk bezocht om daar andere nootjes te halen.

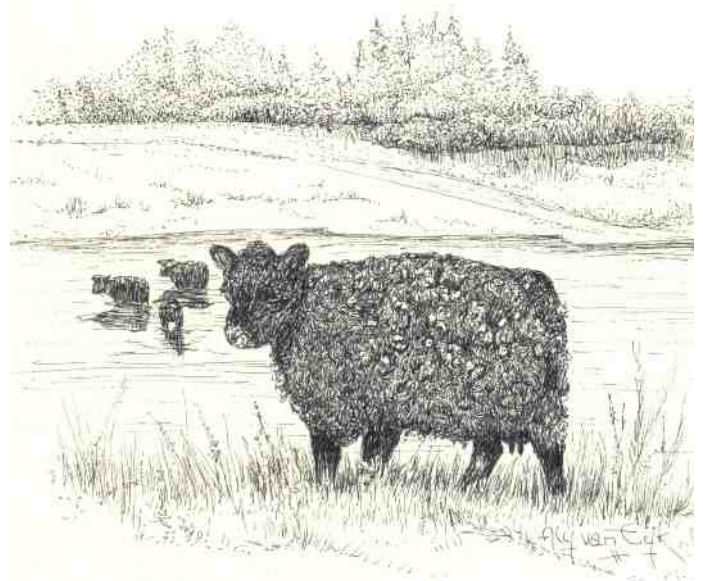
tekening Aly van Eijk

Op mijn wandelingen kom ik van alles tegen. Ik wandel altijd alleen, met mijn hond weliswaar, je maakt geen lawaai, je kijkt uit waar je loopt en zo zie je wel eens een boommarter. De marterachtigen in ons land zijn goed vertegenwoordigd. De bunzing, hermelijn en het kleine wezeltje zijn behendig en je krijgt ze niet zo vaak te zien, het zijn meesters in het onzichtbaar zijn! De das en otter zijn groter, de laatste is meer van het water. De das zit hier in de omgeving en er zijn de laatste jaren veel dassenburchten gespot. De steenmarter en de boommarter zijn bijna even groot. Steenmarters komen meer in de bewoonde omgeving voor en één van de favoriete plekken voor de steenmarter is onze auto, kabeltjes en andere rubber onderdelen zijn in trek! De boommarter kan net als de eekhoorn zich snel verplaatsen door de bomen, ze zijn erg behendig en lenig. Ze hebben een dikke pluimstaart, die bijna een derde van hun lengte in beslag neemt. Hun vacht is donkerbruin tot roodbruin, met een witte be. Alleen de steenmarter heft een witte be. Ze houden van oude loofbossen, achter Kasteel Prattenburg, waar enorme oude beuken staan, heb ik ze jaren geleden al gezien. Maar ze komen ook voor in gevarieerde bossen met jongere aanplant. Ze maken niet zelf een nest, maar gebruiken bestaan-

de hopen. Met een klein verbouwinkje is hun onderkomen dan snel klaar. Van juli tot augustus is de paartijd, de draagtijd is acht tot tien maanden. Het aantal jongen kan vanaf één jong tot vijf jongen zijn. Ze komen blind en kaal ter wereld. Met vijf weken gaan hun oogjes open en gaan ze naar buiten. Het is een beschermde diersoort.

De stekels van de grote klis worden verspreid door alles wat er langs loopt, ze haken zich meteen muurvast aan vachten en kleding. Voordat ik alle klissen bij mijn hond uit zijn vacht heb gepeuterd, duurt wel eventjes. In de Blauwe Kamer kun je het altijd goed zien aan de galloways, hun vachten zitten bomvol, de konikspaanen doen ook mee. De kaardenbollen hebben uitbundig gebloeid, ze stonden bij de uiterwaarden, vlak bij het pontje naar Ingen. Het zwarte mosterdzaad stond geel te stralen en hun zaden doen de rest voor volgend jaar. Er zitten nog lijsterbessen aan de bomen en er zijn de rozenbottels, alles voor de herfst en de winter als vogelvoer. Die periode komt ook weer aan, dan kijk je naar een variëteit aan vogels, dat is genieten voor beide partijen.

De egeltjes scharrelen nog in de rondte, voor ze in hun winterslaap gaan. Als je ze ziet lopen, hoog op de pootjes en snel, is zo'n leuk gezicht. In mijn tuin waren weinig slakken, te droog. Dus hadden de egeltjes iets minder te eten. Maar mijn hosta's hebben nog nooit zulke mooie hele bladeren gehad, zonder gaten! Een egel heeft wel 7000-8000 stekels, van twee tot drie centimeter lang. Waar geen stekels zitten, op de buik, is de huid bedekt met vrij stugge geelwitte bruine haren. Bij gevaar rollen ze zich op, daarom worden er ook zoveel doodgereden. Het zijn nachtdieren, overdag hebben ze zich verstopt onder bladeren, takken en mos. Als ze in de winterslaap gaan, verliezen ze aardig wat van hun gewicht, 30% en de lichaamstemperatuur daalt van 35 graden naar 10 graden. Ze hebben een goed gehoor en een uitstekende reuk, waar ze alles me op kunnen sporen wat eetbaar is. Slakken, ze lusten er wel 40 per nacht, kevers, oorwurmen, regenwormen, rupsen en eieren. Van melk raken ze aan de diarree, geef ze dan wat kattenvoer, vinden ze heerlijk. Per nacht kunnen ze een kilometer afleggen. De paartijd is van mei tot augustus, ze maken knap veel herrie als ze gaan paren, het duurt lang; stekel voor

tekening Aly van Eijk

tekening Aly van Eijk

stekel denk ik! Ze krijgen twee tot tien jongen, onbehaard en blind. Na een paar uur komen de eerste witte stekels, die binnen enkele weken worden vervangen door bruine--crème kleurige stekels. Na zo'n week of drie kunnen ze al met moeder mee en met zes weken zijn ze al zelfstandig. Ze blijven bij elkaar om te overwinteren in het nest waarin ze zijn geboren. Egels kunnen tien jaar oud worden, maar de meesten halen dat niet.

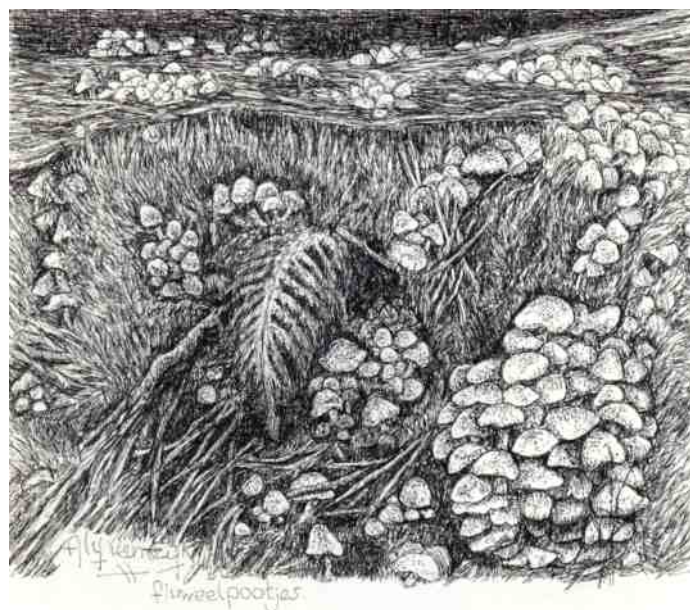
tekening Aly van Eijk

Het paddenstoelen seizoen is aan de gang, iets later dan anders, door de droogte. Een van de eerste zijn de vele soorten zwavelkoppen, je heb er hier zo'n stuk of zes soorten. Het zijn echt bundelzwammen die het dode hout opruimen. Na de eerste vorst zijn ze meteen verdwenen en komen de fluweelpootjes aan bod. We hebben met de eerste herfstexcursie eind september ook veel boleten gezien, de gele ringboleet, de heksenboleet, met zijn mooi rode steel, eekhoortjesbrood, kastanjeboleten, indrukwekkend. De grote sponszwammen, bij de voet van de douglassparren. Jammer dat ze bezig zijn om die schitte-

rende douglassparren uit ons land te krijgen; uitheems noemen ze dit. Er zijn al veel amanieten, waar de meesten dodelijk giftig zijn. Ik heb de groene knolamaniet al gezien, een groepje dodelijk bijeen, 50 gram is al genoeg om een mens te doden. Mensen vragen meestal: Welke kunnen we eten? Iedere paddenstoel kan men eten. Sommigen maar eens in je leven. De favoriet onder de kinderen blijft de vliegenzwam, rood, met echte witte stippen. Maar laat de paddenstoelen staan, dan kunnen de sporen zich voor volgend jaar weer verspreiden. Ons land is te klein voor massale pluk en het is verboden, al staan de glossy's vol met paddenstoelen recepten.

Kijk en geniet!

Aly van Eijk

Fluweelpootjes
tekening Aly van Eijk

GEZOCHT

Gezocht: mede-financiers voor een certificaat Binnenveldse Hooilanden

Zoals je kunt lezen in het voorgaande stuk (pagina 5) over de voorgenomen ontwikkeling van de Binnenveldse Hooilanden kun je dit plan met een certificaat voor 1000 vierkante meter van dat gebied mede-financieren. Wij vinden dit een prachtig plan en willen dat graag ondersteunen. Nou vinden we 1000 euro wat buiten ons budget, ook als het over 5 jaar wordt uitgesmeerd. Daarom zoeken we minimaal 4 IVN leden die elk voor 200 euro mee willen doen. Dus als jij, dit lezend, denkt daar ook 200 euro aan bij te willen dragen, stuur dan een mail aan ton.ezendam@xs4all.nl

Ton Ezendam en Dorthy Reijn

Een klas vol ouders

Een klas vol ouders in de Groenhof

De Scholenwerkgroep Veenendaal had dinsdag 19 juni 2018 een bijzondere ervaring want een cameraploeg van de EO kwam in de Groenhoftuin!

In de maanden mei en juni kwam er steeds een cameraploeg van Vincent TV producties op maandag en dinsdag op basisschool Het Baken aan de Reede. Er werd een televisieprogramma opgenomen waar ouders van kinderen op het Baken weer naar groep 8 gingen. Van de opnames zijn 6 afleveringen gemaakt die steeds op maandagavond om 22.15 in september en oktober werden uitgezonden. Op uitzending gemist zijn ze nog te bekijken. De ouders zijn bezig geweest met allerlei zaken die aan de orde komen in groep 8 zoals toetsen maken, rekenen en spelling, er was een sportdag en de musical werd geoefend. Ook wilde men een excursie in de natuur houden en zo stuurde de school de regisseur naar mij toe want Het Baken doet al jaren mee met de SWG excursies!

De SWG houdt de speurtochten in de Groenhof meestal in mei en de slootjesexcursies in juni. 19 Juni waren de schoolgidsen Henriette en Janny 's middags al ingeroosterd in het stadspark met groep 6b van de Rehobothschool voor de slootjesexcursie.

Telefonisch en per email werden steeds contacten onderhouden en het leek producer Simona Sultani het leukst als de ouders met hun kinderen per fiets naar de Groenhof kwamen.

De researcher Linda Buurma kwam een dag van te voren langs om te kijken waar de 2 cameramensen het best konden staan. Het opdrachtenblad was al toegestuurd.

Dinsdag 19 juni was een prachtige dag en rond 10 uur kwam de groep van 45 ouders met hun kinderen van allerlei leeftijden met juf Marike enthousiast aangefietst. Dorthy Reijn en ik waren de gidsen en al klaar en na een korte uitleg ging iedereen aan de slag. In de vijver werd geschept en water beestjes werden bekeken, met blote voeten werd op het voelpad gelopen, planten werden gevoeld, geproefd en geroken, beestjes werden gezocht onder oud hout en tegels en iedereen was enthousiast!

Zelf had ik een microfoon en een zender maar daar heb je amper erg in.

Na afloop werd iedereen bedankt en ging de groep naar het parkje naast de Groenhof.

De producer meldde de volgende dag dat het een groot succes was! In de laatste uitzending (aflevering 6) komt de Groenhof aan de orde en we zijn benieuwd hoe ons item wordt gebracht!

Jannie van der Linden

Meedoen met IVN

Heeft u belangstelling om ook binnen IVN actief te worden en een bijdrage te leveren aan de vele werkzaamheden die

het IVN doet, dan kunt u daarvoor altijd contact opnemen met de werkgroepcoördinator waar uw belangstelling naar uitgaat. Of neem contact op via het secretariaat.

Candid Camera

Onze natuur: "Smile, your on candid camera"

Nog niet zo gek lang geleden waren programma's met verborgen camera's populair om gedrag van mensen vast te leggen. Vaak leverde dat gedenkwaardige beelden op.

Tegenwoordig laten mensen zich op alle mogelijke manieren vastleggen, zo ervaren we ook als we de beelden terugkijken van de cameravallen in de natuurgebieden. De cameravallen worden ingezet om de schuwe dieren te volgen die zich niet makkelijk laten zien.

Zo weten we dat er in Plantage Willem III boommarters en dassen wonen, en zelfs een bunzing liet zich vastleggen op beeld. Zonder camera's blijven deze nachtdieren onopgemerkt.

Met de kennis die we opdoen uit de beelden, kunnen we het toezicht en het beheer van de gebieden beter afstemmen op de behoefte. We laten dode bomen staan en omgevallen exemplaren liggen. We verminderen het aantal paden, door er enkele dicht te laten groeien. Dat geeft een toename van planten op de bodem, meer structuur, meer muizen en meer vogels zoals spechten die hollen maken in de bomen. In deze oude spechtenholen maken boommarters vaak hun nest.

Daarnaast wordt er gekeken of er voldoende veilige routes zijn binnen hun territorium. Kunnen de dieren veilig wegen en paden oversteken? Sluiten de kronen van de bomen voldoende aan om voor de boomarter een veilige 'brug' te vormen of moet er ecoduct over die drukke weg?

Maar ook betekent dit, strenger toezicht op de openstellingsregels om ervoor te zorgen dat mensen, maar ook honden, de dieren niet verstoren of verjagen.

candid camera: boomarter

Helaas zien we op de cameravallen ook beelden van mensen die door deze kwetsbare gebieden wandelen, niet gehinderd door de waarschuwbordjes "niet betreden rustgebied", soms in gezelschap van hun trouwe viervoeter. Deze signalen zijn voor ons het teken dat we weer intensiever in bepaalde gebieden moeten gaan surveilleren. We hopen dat meer mensen zich bewust worden van hun aanwezigheid in de natuur. Deze is er voor ons allemaal om van te genieten, maar niet overal.

Mocht u toch een keer voor de cameraval lopen... "smile, your on candid camera" en loop vervolgens terug naar waar u wel mag wandelen en onze kwetsbare natuur niet verstoort.

Heeft u tips of een reactie die kunnen bijdragen aan het behoud van onze natuur? Mail naar: natuurtip@gmail.com

NB: deze column is op persoonlijke titel geschreven door 2 bevoegde natuurbeschermers.

foto Tineke Wouda

EkoPlaza[®]

Uw biologische supermarkt
in Veenendaal

Ook voor uw glutenvrije -
en dieetproducten.

EkoPlaza,
Pr. Bernhardlaan 1, Tel. 0318-516537

Activiteiten IVN en KNNV

zondag 25 november.

Veenendaal-Rhenen

Natuurtoern Diddersgoed

hoek Goudvink/Ruisseveen 9 (achter de boerderij), parke-
ren bij Tennisvereniging Veenendaal West

Open van 15:00 tot 16:00 uur, op:

Gerrit van Leeuwen

donderdag 29 november

KNNV: natuuracademie.

Datum: donderdag 29 november 2018 20:00

Lezing: Antarctica, door Simon Delany.

De lezing is in het engels, de foto's zijn adembenemend!

20.00 uur in de Bevrijdingskerk, Van Schelvenweg 2, hoek
Ritzema Bosweg, Wageningen

zondag 2 december

KNNV: Wandeling

Het kleinschalige landschap bij Bergharen.

Datum: zondag 2 december 2018 09:30

Type activiteit: Natuurwandeling

Wandeling door het kleinschalige landschap bij Bergharen.
Deze wandeling voert door een landschap waarin bossen
afwisselen met weilanden omgeven door heggen, houtwal-
len en knotwilgenrijen. Er bevinden zich bovendien enkele
kleine moerasgebieden. Wat betreft de bossen gaat het
enerzijds om eiken- en dennenbossen op oude rivierduinen
en anderzijds om moerasbossen met voornamelijk elzen.
Plantensoorten die men kan tegenkomen zijn o.a.: konings-
varen, wijfjesvaren, pijpenstrootje, bermzegge en zandzeg-
ge. Wat betreft de vogels; behalve een kleine reigerkolonie
kan men er het hele scala aan bosvogels waarnemen.

Verzamelen om 9 uur op het Olympiaplein of om 9.30 op
de startplaats van de wandeling. Deze vindt men door de
A50 te nemen, vanuit het noorden gezien rechts af te slaan
richting Druten om dan opnieuw de eerste afslag te nemen.
Men gaat linksaf richting Bergharen en neemt de derde weg
links. Bij deze afslag staat een bord "richting kapelberg".
Ongeveer 100 m verder, waar een zandweg naar rechts gaat
bevindt zich de startplek van de wandeling. Informatie en
opgave bij Frans Jacobs, 0488 441093 , 06 44254850 of f.ja-
cobs12@kpnplanet12.nl

zaterdag 8 december

Ede

De seizoenen van het Bennekomse Bos

Nadere informatie volgt (bij IVN afd Ede).

Algemene informatie

zaterdag 8 december 2018 - 14:00

Locatie: Slagboom Hullenberglaan (nabij het koepeltje)

Hullenberglaan

Bennekom

Nadere informatie op de volgende sites:

<https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen/excursies>

<https://www.ivn.nl/afdeling/zuidwest-veluwezoom>

<https://www.ivn.nl/afdeling/ivn-edel/activiteitenprogramma>

<https://www.knnv.nl/knnv-afdeling-wageningen/agenda-afdeling>

fotograaf onbekend

foto's Nijmegen Ledendag IVN
Tineke Wouda

Recept

Overvolle groentetaart voor 4 tot 6 personen.

1 rode en 1 gele paprika

Ca 1 dl olijfolie

1 middelgrote aubergine in blokjes van 4 cm

1 kleine zoete aardappel, geschild en in blokjes gesneden van 3 cm

2 middelgrote uien in dunne ringen

2 laurierblaadjes

300 gram korstdeeg, kant en klaar of van de banketbakker

De blaadjes van 8 takjes tijm

120 gram rigotta

120 gram feta

7 cherrytomaatjes gehalveerd

2 middelgrote scharreleieren

2 dl slagroom

Peper en zout

Verhit de oven tot 230 °C en begin met het roosteren van de groente. Snijd met een kartelmes de steeltjes uit de paprika en verwijder de zaadlijsten.. Leg beide paprika's in een ovenschaal en besprenkel met olijfolie. En zet ze op de bovenste richel van de oven.

Vermeng de blokjes aubergine in een kom met 4 eetlepels olijfolie en wat zout en peper. Verdeel ze in een laag in een braadslee met wat zout en peper en zet ze in de oven onder de paprika's

Doe na 12 minuten de blokjes zoete aardappel en de aubergine sen voeg nu ook de courgetteblokjes toe .Rooster alles nog 12 minuten .De paprika 's moeten nu geblakerd en alle overige groenten gaar zijn. Neem alles uit de oven en schakel terug naar 160°C'. Dek de paprika's af met folie en ontvel ze na 10 minuten. Scheur vervolgens het vruchtvlees in repen.

Verhit intussen 2 eetlepels olijfolie in een koekenpan op een halfhoog vuur. Fruit de uien met de laurier en wat zout en af en toe omscheppend 25 minuten tot ze goudbruin , gaar en zoet zijn. Neem de pan van het vuur, gooi de laurier weg en zet de uien opzij.

Vet een ondiepe taartvorm van 22 cm doorsnee met een losse bodem in. Rol het deeg uit tot een ronde lap van ca 3mm.dikte en 28 cm doorsnee. Leg de lap in de vorm, druk het in de rand en laat het teveel over de rand hangen. Leg een vel bakpapier in de vorm en vul hem metpotsseleibak-erwten of droge peulvruchten.. Bak de bodem in ca 30 munuten blind in de oven. Schud de steunvulling eruit, verwijder het bakpapier en bak de deegbodem in nog 10-15 minuten goudbruin. Neem hem uit de oven en laat hem afkoelen.

Verdeel de uien in de deegbodem en verdeel de geroosterde groente er gelijkmatig overheen. Bestrooi alles met de helft van de tijm. Strooi beide soorten kaas in kleine dotjes op de groenten en schik de tomaatjes erop met de snijkant naar boven..

Klop de eieren los in een kom met de slagroom en een beetje zout en peper. Giet het mengsel rustig in de vorm; laat de tomaten en de kaas onbedekt en strooi de overgebleven tijm erover .Zet de taart in de oven en bak hem nog 35-45 minuten tot de vulling stevig en goudbruin is. Haal de taart uit de oven e laat hem 10 minuten staan voor u de overhangende stukken afbreekt, neem de taart uit de vorm en dien hem op.

Eet smakelijk
Cokkie

Doppen, Blikjes ...

Doppen, Blikjes en Ballonnen

Plastik doppen

Om een kleine bijdrage te leveren aan de vermindering van de plasticsoep zou ik jullie willen vragen om plasticdoppen voor mij te verzamelen. Het gaat om allerlei soorten doppen, van de melk, van de shampoo, van de frisdrank, elke dop is goed zolang hij maar van plastic is. Ik spaar ze voor de "Stichting Hulphond". Het mes snijdt aan twee kanten; de doppen komen niet op grote schaal in het milieu, maar worden hergebruikt en de stichting kan met het geld nieuwe hulphonden opleiden. Ik zal in de Groenhof een emmer neerzetten. Alvast mijn dank voor de medewerking.

Ballonnen in het milieu

Iedereen weet dat die er niet horen, iedereen kent het gevaar voor de dieren, ze stikken erin en gaan vaak op een gruwelijke manier dood. Desondanks is er bijna geen kinderfeestje of groot evenement waar geen ballonnen worden opgelaten. Hoe kan dat.? Ballonnen zouden in mijn ogen bij wet verboden moeten worden. Misschien ligt hier ook een taak voor onze gidsen. Praat er met de kinderen over op een excursie en praat er met de ouders over. We moeten gewoon van die ballonnen af, hoe leuk ze ook zijn.

Blik in het milieu

Sinds ik van Harald Arissen een filmpje heb gezien waarin een eekhoorn zich te goed deed aan een colablikje en vervolgens binnen de kortste keren op een afschuwelijke manier dood ging ben ik allergisch voor blikjes in de natuur. Het was een heel confronterend filmpje die me weer eens met mijn neus op de feiten drukte, want wat maken we er met elkaar een zootje van. Ook hier ligt m.i een taak voor onze gidsen. Dus praat er met de kinderen over en neem een afvalzak mee als je op excursie gaat!!!

Cokkie

Mucha restaurant

3-gangen keuze
uit de gehele kaart € 27,50
inclusief brood met aioli en olijven!
(m.u.v. gerechten met een meerprijs)

Reserveren?
www.restaurantmucha.nl
of 0318-505533

De Sterke Arm 1 • 3901 EK Veenendaal

Weidevogelseizoen

2018

Rond eind februari begin maart maken we ons normaal op voor het eerste kievitseizoen van het jaar. Maar op 1 maart stond ik op schaatsen op de Wageningse Nevengeul en menig kievit was de kluts kwijt, hongerig en koud. Zo kreeg ik berichten van mensen over kieviten in hun achtertuin of elders op plekken waar ze deze nog nooit eerder hadden gezien. Het seizoen begon door deze late hevige kou laat en slecht, we hadden in het begin maar heel weinig nesten. Toch hadden we in Veenendaal dit jaar het eerste ei van de provincie Utrecht. Harry, vrijwilliger bij WBO vond het eitje vlak naast rondweg Oost.

Na verloop van tijd kwamen er toch weer meer broedparen naar het Binnenveld. Deze hadden echter te maken met de vrijwillige kavelruil waar ze geen weet van hadden. Boeren kregen vanaf 1 april andere percelen in gebruik en gingen deze naar hun eigen inzichten aanpassen voor de hen passende teelt. Dat betekende dat maislanden in graslanden werden omgezet en andersom. De kieviten die hun zinnen hadden gezet op deze percelen werden verrast door bulldozers, grondverzetters en vlakmakers. Dit betekende dat we dit jaar in verhouding veel nesten hebben verloren door werkzaamheden. Gelukkig konden we bij de normale bewerkingen, zoals ook op de Weidevogelfilm te zien is, de nesten wel beschermen. Na de "eerste leg" met slechte resultaten kwam er dan toch de tweede leg (alleen bij de Kievit) die heel goed is verlopen. Van de droge zomer die daarna kwam hadden de jongen geen last. Die waren toen al vlieg-vlug. Wat ons wel opviel is dat veel vogels migreren in het gebied. Op percelen waar normaal veel broedparen aanwezig waren zaten er nu geen en op andere juist veel meer. Zo o.a. op een perceel met fabrieksaardappelen van de WUR-Unifarm.

Geloof me, het beschermen van nesten op een perceel met aardappelen is heel intensief. Van de 8 nesten zijn uiteindelijk 5 uitgekomen.

Al met al weer een verrassend en bijzonder jaar met uiteindelijk ongeveer dezelfde resultaten dan vorig jaar. Zie tabel 1. Ons jaarverslag met veel meer gegevens volgt. Geïnteresseerden kunnen dit bij mij opvragen of t.z.t. op onze website of die van www.inhetbinnenveld.nl inzien.

Naast onze corebusiness, het beschermen van nesten en jongen, zijn we vooral bestuurlijk heel actief geweest. Bij de vrijwillige kavelruil zijn de Achterbergse Hooilanden nog steeds in beeld voor weidevogels. SBB en boeren hebben

Tabel 1: Resultaten broedseizoen weidevogels WBW 2018

	WBW-zoekgebied Bron: eigen vrijwilligers		Achterbergse Hooilanden Dit jaar heeft Sovon geen tellingen kunnen verrichten. De schatting van ons is als volgt:		Totaal
Kievit	Aantal nesten	119	Aantal territoria	7	126
	Uitgebroed	77			
Grutto	Aantal nesten	2	Aantal territoria	7	9
	Uitgebroed	2			
Scholekster	Aantal nesten	2	Aantal territoria	geen	2
	Uitgebroed	2			
Tureluur	Aantal nesten	1	Aantal territoria	3	4
	Uitgebroed				
Wulp	Aantal nesten	1	Aantal territoria	2	3
	Uitgebroed	4			
Veldleeuwerik			Aantal territoria	4	4

daar de mogelijkheid om gebruik te maken van middelen van de provincie Utrecht t.b.v. weidevogels. Aan de andere kant van de grift, in Gelderland, speelt het project Binnenveldse Hooilanden. Ook daar hebben we geprobeerd meer aandacht te krijgen voor de weidevogels. Dat viel nog niet mee en resulteerde uiteindelijk tot het indienen van een zienswijze op de plannen. Gelukkig werden we toen meer gehoord en zijn we inmiddels in gesprek met de uitvoerende partijen. De zorgen voor het behoud van de weidevogels zijn nog niet weg maar de bestaande populatie is nu wel meer in beeld bij de uitvoerders.

[Afbeelding met gras, buiten, lucht, veld Beschrijving is gegenereerd met zeer hoge betrouwbaarheid] Een nieuwigheid dit jaar was de inzet van een weidevogeldrone met infrarode camera. Hiermee kunnen nesten worden opgespoord. Een ontwikkeling die we blijven volgen en inzetten waar dat passend is.

Tekst: Roelof de Jong.

Foto's; Veenendaalse krant, Roelof de Jong en Peter Pfeifer.

100 jaar Patrimonium

100 jaar Patrimoniumsbouwvereniging

De woningbouwvereniging Patrimonium bestond 17 oktober j.l. 100 jaar en dat werd natuurlijk uitgebreid gevierd. Een organisatiebureau was gevraagd om voor 250 bewoners iets leuks te bedenken en dat resulteerde in een fantastische middag in "Hugo's Pannenkoekenhuis, met natuurlijk voor iedereen een pannenkoek! Na de officiële opening konden jong en oud deelnemen aan een scala aan workshops waaronder ook die van het IVN. Natuur is weer "hot", want het is opvallend dat het IVN steeds vaker gevraagd wordt om iets te organiseren als er weer wat gevierd moet worden.. Net als in de bibliotheek, vorig jaar kozen Piet Knopperts en ik voor een traject van tafels waar de natuur spelenderwijs ontdekt kon worden. Jong en oud konden uilenballen uitpluizen, voelen in de zintuigenbak, hengelen met het visspel en allerlei materiaal onder loopjes bekijken.

Ook aan de hele kleintjes was gedacht, zij konden kleuren en onder de bezielende leiding van Piet (zie foto), van kastanjes, eikels, beukenootjes en blaadjes van alles in elkaar prutsen. Piet bleek een expert op dit gebied en de kinderen waren niet bij hem weg te slaan. Harald Arissen vertoonde in een hoekje weer een interessant filmpje over dassen en andere bosdieren waaronder het uiterst educatieve stukje over een eekhoorn die zich te goed doet aan een colablikje en daar vervolgens aan dood gaat. Dit filmpje zou op youtube gezet moeten worden, want heb je dit een keer gezien dan gooi je nooit meer een blikje weg. In een andere hoek zaten nog twee imkers met een inkijkkast en een boeiend verhaal en veel leuk educatief materiaal.

Alle mensen die bij ons binnen zijn geweest kregen nog een pakketje mee met informatie over het IVN en een leuke vlinderzoekkaart. Een prima PR voor ons. Al met al een zeer geslaagde middag mede dankzij een prima organisatie, het heeft ons aan niets ontbroken, maar ook vooral dankzij mensen zoals Piet, Hanneke, Gerard Harald en Gerrit op wie ik zelden vergeefs een beroep doe....

Dank jullie wel !!!

Cokkie

foto Tineke Wouda

De Hoornaar

Wespen hebben een slechte reputatie. Dat geldt vooral voor de Hoornaar. We kunnen hun ingenieuze papiernest bewonderen, maar we weten ook dat ze venijnig kunnen steken. Zijn die steken zo gevaarlijk als wel wordt beweerd en is die slechte reputatie terecht? Zelf heb ik geen vervelende ervaringen met deze soort opgedaan - zoals uit het onderstaande moge lijken.

Toen ik een slok van mijn bier wilde nemen zag ik net op tijd dat er een grote wesp in het heerlijke vocht spartelde: de koningin van een Hoornaar (*Vespa crabro*). Met een takje heb ik haar kunnen bevrijden. Hoornaarwespen bezoeken zo af en toe onze tuin. Vooral in het voorjaar staan er veel inheemse planten in bloei die nectar en stuifmeel leveren aan talrijke insecten waar af en toe roofvijanden, zoals de Hoornaar, op afkomen.

De schrik van een Hoornaar

Hoornaarwespen zien er indrukwekkend uit. De werksters zijn ruim 2 cm lang en ze kunnen goed steken. Ze vliegen snel, met een zoemend geluid, in een vrijwel rechte lijn. Je schrikt onwillekeurig als zo'n wesp op je af komt vliegen. Dat overkwam een keer een collega die een appeltje aan het schillen was. Hij schrok zo erg dat hij zich niet realiseerde dat hij een scherp mesje in zijn hand had. In een snelle reactie van afweer met zijn arm sneed hij het puntje van zijn neus eraf.

Voedsel van een Hoornaar

De angel van een Hoornaar dient in de eerste plaats om insecten te steken en te doden. Vervolgens worden de prooien met sterke kaken in stukjes geknipt om ze aan de larven in het nest te kunnen voeren. Wat de larven aan suikers overhouden wordt uitgescheiden en komt als energiebron ten goede aan volwassen wespen van het eigen volk. Nectar haalt een Hoornaar vrijwel niet uit bloemen, met uitzondering van bloeiende klimop. Je kunt ze ook wel eens aantreffen bij bladluizen op een boswilg (*Salix caprea*), waarvan ze het zoete uitscheidingsproduct oplikken. Rijp fruit en eiken of berken met een beschadigde bast, waar zoet sap uitkomt, kunnen de wespen eveneens van energie voorzien. Een Hoornaar kan ook steken ter verdediging van het nest, bijvoorbeeld om een wespeneed of een mens te verjagen.

De steek van een Hoornaar

Een Hoornaar is minder agressief dan velen denken en zal ons niet snel steken. Een steek is bovendien minder giftig dan die van een andere soort wesp of de honingbij, maar kan wel pijnlijker zijn doordat het gif van de Hoornaar een hogere concentratie van de neurotransmitter acetylcholine bevat. Voor mensen die niet allergisch zijn heeft de steek van een Hoornaar geen nadelige gevolgen. Uitgaande van de samenstelling van het gif zou het pas bij enkele honderden steken riskant worden. Een kolonie kan ruim 500 werksters bevatten, maar slechts een gering aantal van hen zal het nest verdedigen. Toch blijft het oppassen, vooral voor mensen met een allergie voor wespengif. Indertijd werd ik gebeld door de boswachter van het Geren-

dal (Zuid-Limburg) voor het geven van advies over een nest van een Hoornaar dat een passerende wandelaar het leven heeft gekost. Hij werd door Hoornaarwespen aangevallen en kreeg negen steken. Mijn advies was om bij de toegangen tot het pad een bordje op te hangen met een waarschuwing voor het nest. Een wandelaar kan dan zelf beslissen om door te lopen of om te keren. Later hoorde ik dat het nest door een chemisch bedrijf is weggehaald.

Wespen bij huis

Mijn oudste zoon is superallergisch voor steken van angel-dragende insecten. De steek van één wesp kan voor hem fataal zijn. Zou ik daarom wespen, hommels en bijen uit de tuin moeten jagen of doden? Nu hij volwassen is hoeft dat zeker niet, maar als kleuter liep hij groot gevaar. Desondanks liet ik het toe dat wespen en hommels er soms een nest maakten. Het leek me beter hem te leren hoe je een steek kunt vermijden door goed te letten op hun gedrag. Zo heb ik hem ook een keer meegenomen naar een nest van een Hoornaar in een holle boom van het Amerongse Bos. We naderden de boom langzaam en voorzichtig, waarbij de aanvliegroute van de wespen zorgvuldig werd gemedend. Bovendien zorgden we ervoor geen onverwachte bewegingen te maken. Tenslotte stonden we op enkele meters afstand van het nest en keken rustig naar de wespen die in en uit vlogen. In de herfst sterven de werksters. De koningin blijft doorgaans nog in leven. In het voorjaar zoekt ze een andere nestplaats op.

foto Bram Mabelis

Eind april begint ze daar een nieuw nest te bouwen. Vorig jaar wilde een Hoornaarkoningin een nest maken in de spouwmuur van ons huis. Ze had een klein ventilatiegat in de muur gevonden. Zo'n gast in huis leek me te lastig. Ik heb het gat dan ook dichtgemaakt toen ze weggevlogen was om voedsel te zoeken. Bij haar terugkomst kon ze niet meer binnenkomen en is toen op zoek gegaan naar een andere opening in de muur. Die werd snel gevonden. Ook die opening heb ik dichtgemaakt. Na een derde poging is ze weggebleven. De proppen heb ik toen verwijderd - met als gevolg dat een koningin ook dit voorjaar weer een poging ondernam om een nest in de spouwmuur te maken. Of het dezelfde koningin is weet ik niet. Ik heb haar niet goed genoeg leren kennen. De toegang tot het huis heb ik haar resoluut geweigerd. Misschien was het wel de koningin die later in mijn bier terecht is gekomen.

Bram Mabelis (gedragsecoloog)

Sinterklaas-en Kerstcadeautjes

Het is al bijna weer zover; Na een warme en droge zomer en dito herfst is het nauwelijks voorstelbaar dat het over een paar weken alweer december is. De maand van : hoor de wind waait door de bomen en stille nacht, heilige nacht ! Een maand dat het weer vroeg donker wordt en de gezelligheid zich vooral binnenskamers afspeelt. De maand van Sinterklaas en Kerst en dus van ook van ;welk cadeau geef ik en aan wie?.

Suze van de mediatheek en Cokkie van het winkeltje willen u graag bij die keuze helpen. Wij zijn de hele maand november tot half december elke woensdagmiddag van 14.00 uur tot 16.00 uur in de Groenhof beschikbaar om voor uw kinderen, kleinkinderen vrienden en dierbaren een Sinterklaas en of Kerstcadeautje samen te stellen dat we vervolgens leuk voor u inpakken. Dat kan van alles zijn. Denk eens aan een leuk voorleesboek over bijtjes of andere leuke beestjes of maak een pakketje van zoekkaarten en bv. een loepotje. Wat denkt u van een cadeaulidmaatschap van het IVN of een set prachtige zoekkaarten. Alles is mogelijk. U maakt uw wensen kenbaar en wij helpen u.

Bent u niet in staat om op woensdag naar ons toe te komen bel ons dan. Suze en ik willen graag op een ander tijdstip met u afspreken.

Pinnen kan helaas niet dus graag contant en liefst in kleine coupures betalen.

Cokkie Gadella telefoon: 0318-550806

Suze Hörchner telefoon: 0318-513613.

Natuurmoment

Terwijl ik eind augustus uit mijn auto stap in Boornzwaag (Friesland) zie ik op de grond onder een lindeboom een aantal braakballen. Dat betekent uilen in de buurt!

Naar boven glurend door het gebladerte kijk ik regelrecht in de vurige ogen van een aantal ransuilen.

“Wat moet die vent daar beneden”, zullen ze gedacht hebben.

“Wij hebben deze boom uitverkoren tot roestplek en wensen niet gestoord te worden”.

Maar ja, als je nog nooit in je leven in de ogen hebt gekeken van zo’n negental ransuilen, dan mag je toch wel spreken van een geluuksmomentje!

Ik snel naar mijn eega om haar deelgenoot te maken en ook zij is blij verrast.

Dan naar een paar buurtbewoners, waarvan ik het vermoeden heb dat ze vogelminded zijn.

Met een professionele camera in de aanslag bewonderen ook zij opgetogen het uilenschouwspel.

Nadat er enkele schitterende foto’s zijn gemaakt, vinden een zevental uilen het welletjes en vliegen weg. Gelukkig niet voor lange tijd want de volgende dag hebben ze hun positie weer ingenomen.

Uiteraard heb ik een doosje vol braakballen kunnen bemachtigen en ze later overhandigd aan een collega IVN-er.

Bert Berg

Ransuil foto gisela gerson lohman-braun

Bijdragen Groene Blad.

Hebt u iets moois of unieks beleefd in de natuur, vertel dat door een stukje te schrijven voor het Groene Blad.

Iedere bijdrage is welkom. Deel deze ervaring met de lezers van dit blad. Net zoals die prachtige foto die u hebt gemaakt.

Laat iedereen meegenieten van al het mooie van de natuur.

**LEPPERS
ZONWERING
VEENENDAAL**

Leppers Zonwering B.V.
Nieuweweg 85
3905 LH Veenendaal
Telefoon 0318-517565
Fax: 0318-543260

BTW nr. 8099.91.998.B01
ING bank
IBAN: NL30INGB0651914558
K.v.K.: 30058732
E-mail: info@leppers.nl

foto Tineke Wouda

IVN en KNNV

IVN EN KNNV SAMEN AAN HET WERK

Dit voorjaar eindigde de IVN-Natuurgidsenopleiding, georganiseerd door de IVN-afdelingen Ede, Veenendaal/Rhenen en Zuidwest Veluwezoom, samen met KNNV Wageningen e.o. Deze samenwerking leverde een duidelijke meerwaarde op, omdat verschillende sterktes elkaar aanvulden. De gedegen kennis van flora en fauna (KNNV) werd op deze cursus succesvol gecombineerd met het vermogen om kennis over natuur en landschap op een aansprekende wijze over te brengen aan jong en oud (IVN).

Deze gezamenlijke activiteit in IVN en KNNV was de start van een serie nieuwe vormen van samenwerking, waaronder gezamenlijke deelname aan markten, lezingen en excursies. En om elkaar nog beter te leren kennen worden sinds dit jaar ook activiteiten georganiseerd waarbij de IVN-afdelingen en de KNNV-afdeling Wageningen eens bij elkaar kunnen komen kijken.

Op 22 september was IVN Zuidwest Veluwezoom aan de beurt. Albert Smit en Ruud Schaafsma hadden samen met Albert Bos een dag in het Renkums beekdal georganiseerd.

Het werk in de ochtend bestond uit het schoonmaken van de Bosvijver (het voormalige zwembad van de heren Schimmelpenninck van de Keijenberg, en ook van Willem III) en een deel van de Oliemolenbeek. Met zo'n dertig vrijwilligers was de opkomst uitstekend, evenals het weer. Een ploeg ging met lieslaarzen de vijver in en haalde veel bagger en takken uit het water. De takken werden door anderen ver weg in het bos teruggebracht, want anders zouden de takken weer snel in de vijver terug gegooid zijn als prooi voor de honden.

Langs en in de Oliemolenbeek waren de planten weelderig gegroeid in de warme en droge zomer. Van verdroging hadden de planten hier geen last gehad. Na de werkdag waren de beek en de oever weer goed te zien. De vijver was weer goed op diepte gebracht, maar hield nog wel een groene kleur van de blauwalgen. Na afloop kon ieder nog uitgebreid genieten van de bosuil die zijn vaste plekje langs de rand van het Renkums beekdal weer had ingenomen.

Na de lunch met een kop heerlijke soep was het tijd voor het middagprogramma. Eerst vertelden Matthieu Pinkers en Cees Kwakernaak iets over de Stichting Renkums Beekdal en het IVN Zuidwest Veluwezoom. Daarna gingen men in twee groepen het gebied in voor een excursie. De lucht trok helaas dicht en aantal buien zorgden voor wat meer water in de beken. Na afloop gingen allen zeer tevreden huiswaarts.

Cees Kwakernaak

Baggeren in de Bosvijver

Het voormalige zwembad van de heren Schimmelpenninck van de Keijenberg, en ook van Willem III

foto Tineke Wouda

BELANGRIJK

Wijziging in het innen van de contributie en donaties vanaf het contributiejaar 2019

Dit bericht betreft uitsluitend onze leden en donateurs die hun contributie rechtstreeks aan onze eigen afdeling betalen. Onze opeenvolgende penningmeesters hebben jaarlijks zeer vele uren moeten besteden aan de inning van de jaarlijkse contributie. Uitsturen van de betalingsverzoeken, het sorteren van de ontvangen betalingen, het versturen van de nodige aanmaningen en het verwerken van late opzeggingen in de ledenadministratie.

De tijd en moeite die hiermee gepaard gaat is de aanleiding geweest voor het bestuur te besluiten om de contributie inning, via automatische incasso, te laten uitvoeren door het landelijk IVN bureau. Vele IVN-afdelingen zijn ons hierin reeds voorgegaan.

Zo kunnen wij onze tijd en moeite beter besteden aan onze kerntaken. Dat is Natuureducatie voor schooljeugd, jongeren en voor het groter publiek.

Vragen en antwoorden

Worden wij dan geen lid meer van de Vereniging IVN Veenendaal-Rhenen?

Formeel is onze IVN-afd. Veenendaal-Rhenen lid van de landelijk Vereniging IVN. Hiermee bent u nu gelieerd aan de landelijke IVN organisatie en ontvangt u b.v. het blad Mens en Natuur. Deze situatie wordt nu omgedraaid. U wordt “-landelijk IVN-lid” gelieerd aan onze afdeling. Alle landelijke leden die gelieerd zijn aan onze afdeling verkrijgen en behouden te allen tijde het lidmaatschap van onze Vereniging IVN Veenendaal-Rhenen met alle rechten en plichten van dien als vastgelegd in onze statuten en huishoudelijk reglement.

Hoe gaat zo'n automatische incasso in zijn werk?

Om een automatische incasso via de bank uit te mogen voeren, moeten wij in bezit zijn van een ondertekende machtiging. Het machtigingsformulier is u reeds gestuurd door onze penningmeester (per email of post). Het machtigingsformulier dient u volledig in te vullen en te ondertekenen. U stuurt het ingevulde formulier naar onze penningmeester. Het adres staat op het formulier.

Wat houdt zo'n machtiging in?

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan:

Vereniging IVN om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven t.b.v. de verschuldigde contributie en uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van Vereniging IVN.

En als ik geen machtiging af wil geven?

Dan verandert voor u helemaal niets! Wij vragen u wel om onze penningmeester hiervan op de hoogte te stellen om onnodige herinneringen te voorkomen.

En als ik het niet eens ben met een afschrijving van mijn rekening?

Als u het niet eens bent met deze afschrijving dan kunt u deze laten terugboeken.

Neem hiervoor binnen acht weken na afschrijving contact op met uw bank.

Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Blijft het contributiebedrag gelijk?

Ja, het contributiebedrag blijft hetzelfde. In de voorgaande jaren hebben wij al stapsgewijs onze contributie op hetzelfde niveau gebracht als de landelijke contributie.

U mag wel een hoger jaarlijks bedrag invullen op het formulier.

Onze donateurs betalen nu een lager bedrag, blijft dat zo?

Neen, op termijn worden al onze donateurs “landelijk lid” met de bijbehorende contributie (2018/19: € 24/jaar). Op dit moment kunnen donateurs er nog voor kiezen om geen lid te worden en geen machtiging af te geven. Er verandert dan voor hen helemaal niets.

Hoe zit het met de ledenadministratie?

Al onze leden (landelijk en lokaal) en donateurs staan zowel in de landelijk ledenadministratie database als in onze eigen lokale database. Dit is dubbel werk voor onze ledenadministrateur. Onze ambitie is om, op termijn, de lokale database niet meer te hoeven gebruiken. Deze lokale database zal dan uitsluitend onze overige relaties bevatten.

Kan men dan nog lid worden van de IVN-afd. Veenendaal-Rhenen?

Neen, sinds enige tijd nemen wij geen nieuwe leden of donateurs meer aan.

Nieuwe leden melden zich aan via: <https://www.ivn.nl/word-lid> en worden dus landelijk lid gelieerd aan onze afdeling.

Hoe zit het met de cadeau lidmaatschappen?

Cadeau-leden zijn lokaal lid. Aan het eind van het cadeau lidmaatschap wordt hen gevraagd of zij hun cadeau lidmaatschap willen omzetten naar een gewone lidmaatschap en, zo ja, of zij een machtigingsformulier willen invullen.

Aan wie moet men postadres, e-mail adres wijzigingen, opzeggingen, etc. doorgeven?

aan: ledenadministratie@ivnveenendaal-rhenen.nl.

INDIEN ONBESTELBAAR:
KERKEWIJK 254
3904 JL VEENENDAAL

